

OKRUHY NA PRIJÍMACIE SKÚŠKY ZO SJL

Test na prijímacie skúšky zo slovenského jazyka a literatúry bude zostavený podľa štátneho vzdelávacieho programu pre základné školy. Súčasťou skúšky zo SJL bude doplňovacie pravopisné cvičenie.

Pri príprave je potrebné sústrediť sa na nasledovné problémy a javy:

Zvuková rovina jazyka a pravopis - písanie veľkých písmen, vybrané slová - zápis priamej reči - spodobovanie - rozdeľovanie slov - rytmické krátenie - interpunkcia

Významová rovina jazyka, slovná zásoba - synonymá, homonymá, antonymá, frazeológia - odvodzovanie, skladanie, skracovanie slov - prenášanie významu - združené pomenovania - rozlíšenie spisovných a nespisovných slov

Tvarová rovina jazyka - rozdelenie slovných druhov, rozlišovanie slovných druhov vo vetách - ohýbanie slov – časovanie a skloňovanie - určovanie gramatických kategórií a vzorov - podstatné mená, skloňovanie, rozdelenie na konkrétne a abstraktné, životné, neživotné, vzory podstatných mien - prídavné mená, skloňovanie, stupňovanie, rozdelenie na akostné, vzťahové, privlastňovacie, vzory prídavných mien, stupňovanie - zámená, skloňovanie, rozdelenie - číslovky, skloňovanie, rozdelenie - slovesá, časovanie, rozlišovanie plnovýznamových a neplnovýznamových slovies - príslovky, rozdelenie, stupňovanie - predložky, ich pravopis - spojky, rozlišovanie priraďovacích a podradovacích spojok - častice - citoslovčia - určovanie neohybných slovných druhov vo vete

Skladobná rovina jazyka - určovanie hlavných a vedľajších vetných členov - vety z hľadiska obsahu - rozlišovanie jednoduchých viet a súvetí

Sloh - slohové postupy, jazykové štýly a útvary (žánre)

Čítanie s porozumením - pochopenie a reprodukcia textu - vyhľadávanie básnických umeleckých prostriedkov - vyjadrenie svojho estetického zážitku - vyhľadávanie informácií v texte, porozumenie, vyjadrenie hlavnej myšlienky - transformácia textu z jedného žánru do iného - sformulovanie vlastného názoru, argumentácia

Literatúra - literárny druh, literárny žáner - základné pojmy literatúry - rým, druhy rýmov (združený, striedavý a obkročný) - reprodukcia a porozumenie textu, vedieť vyjadriť čitateľský zážitok

Lyrika - nadpis, rým, prirovnanie, zdobnenina, personifikácia, metafora, refrén, - balada - ľudová pieseň, jej druhy – lúbostná, regrútska, zbojnícka, vojenská, koleda, pracovná... - zľudovená pieseň - óda - sonet - druhy lyriky

Epika - dej, literárna postava, nadpis, odsek, kapitola, dialóg - prozaické žánre - rozprávka – fantastická, realistická, zvieracia - ľudová, autorská rozprávka, nonsens - povesť – heraldická, historická, miestna - legendy, báje - encyklopédie - príslovia, porekadlá, pranostiky, hádanky, anekdoty - bájka - príbehy zo života detí, dievčenský a chlapčenský román - dobrodružná a detektívna literatúra, fantasy, western, robinsoniáda - denník - literatúra faktu, vedecko-populárna literatúra

Dráma - divadelná hra, bábková hra, rozhlas, televízia - animácia - dejstvo, obraz, dialóg - druhy bábkových hier – marionetové, maňuškové, scenár - komédia, tragédia, muzikál